

Мужність і світло душі

З тих пір, коли я познайомилася з Олександром Мельником з Поліського, минуло 5 років. За цей час він майже не змінився: такий же статечно-поважний зовні і привітно-життєрадісний внутрішньо. Спілкуєшся з ним і забуваєш, що перед тобою людина на інвалідному візку, якщо по правді, то фізично зовсім безпомічна, зате сильна духом і надзвичайно світла душею. І це попри першу групу інвалідності.

Бог обдарував Катерину і Володимира Мельників чудовими дітьми — працьовитими, дружними, добросовісними. Коли на родину впало це нещастя, Сашкові ледве шістнадцять виповнилося. До цього він був звичайним хлопцем, рухливим, спритним, небайдужим до спорту. А ще співав. Коли виходив на сцену сільського будинку культури, зал завмирав. Можливо, ми сьогодні мали б серед когорти відомих українських співаків свого земляка, якби шлях Олександра до повноцінного життя не перетнула невиліковна у наш час хвороба. Отож виступ талановитого хлопця на власному випускному вечорі був останнім — вже тоді він вийшов на сцену, спираючись на ціпок. А пісню присвятив рідній матері, наче передчуваючи, які випробування ляжуть на її долю.

Ні рядові лікарі в районі, обласні лікарні, ні столичні медичні світила не давали Олександрові жодного шансу не те, що на видужання, а навіть на призупинення хвороби зі

Людмилі, а згодом забрали до себе і Нелю. Вони не тільки подарували братові візок, а й часто запрошують його до себе в гості. Олександр буквально кілька тижнів тому повернувся з Праги.

— Дякувати Богові, — ділиться він радісною звісткою, — Василь уже має власне житло, нещодавно купив квартиру. Коли я приїжджаю, виділяють мені окрему кімнату, забезпечують належний догляд, отож почувуюся доволі комфортно. Василева дружина, до речі, теж Люда, до мене дуже добре ставиться, а вже про Дениска говорити нічого — любить дядька Сашу. Сестри Люда і Неля теж уже мають сім'ї, правда, житло поки що наймають, і хоч це задоволення не з дешевих, дають собі раду: і вони, і чоловіки на легальній постійній роботі, яка добре оплачується.

Розповідаючи про своє перебування в Чехії, Олександр не приховує свого захоплення.

- Таким, як я, у цій країні особлива увага, — наголошує він. - Немає жодних перешкод для пересування у місті. Ви ж бачи-



усвідомлюють, яким скарбом, якими великими можливостями вони володіють, але не вміють цінувати Божого дару, марнують життя на казна-що, руйнують своє здоров'я пияцтвом, а душу лінівством.

- З кожної поїздки Саша повертається наче молодшим, здоровшим, — каже Катерина Арсенівна.

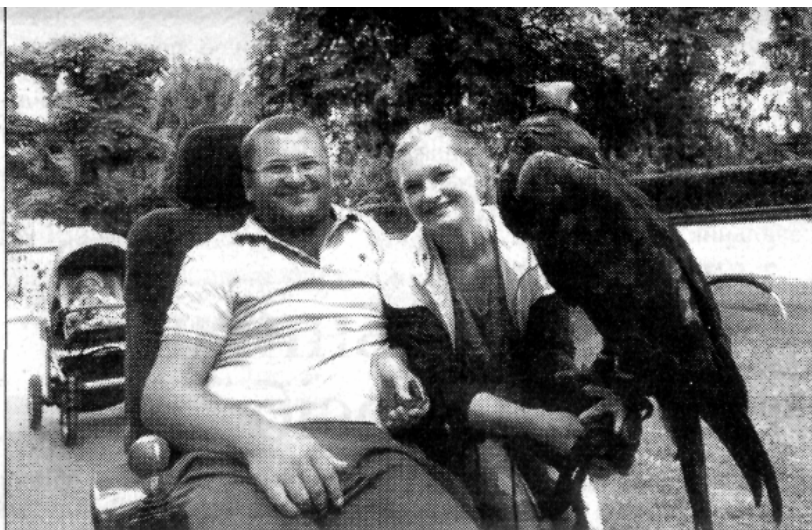
візка, виручає комп'ютер, який відкриває перед хлопцем цілий світ, а всезнайка «Гугл» щедро пропонує йому свої можливості. Правда не задовольняючись власною пасивною роллю, Сашко за комп'ютером часом співає. Отоді вже усі, хто є на той час у хаті, відкладають на потім домашні клопоти і слухають його неповторний, чару-

ження на руки бабусі та тітоньки Тетяни і оббити дідову оселю дерев'яною планкою і уже майже закінчує роботу. На подібну процедуру ще чекає і літня кухня. Навідується у Поліське разом з Романом і його сестра Олена, випускниця РДГУ. В цьому навчальному закладі здобуває освіту і Настя, старша Тетянина дочка, а молодша, Оксана, вступила до кооперативного коледжу. Дівчата охоче спілкуються з дядечком, вони, правда, так його не називають, Олександром, допомагають бабусі справлятися з хатніми клопатами.

— Це, так би мовити, домашні внуки, — каже Катерина Арсенівна, - а от за чеськими скучаємо. Давидко, правда, — Людин синок, майже все літо у нас, оце ж він весь час біля нас крутиться, наступного року, може, і Андрійко приїде. Неля має донечку Соломійку, у Василя підростає Дениско, а його дружина ось ось має народжувати, отож матимемо ще одне внучатко.

Олександр прислухається до нашої розмови, усміхається.

— Хай народжують, — каже, — примножують рід, і за мене надолужують. Може, хоч дітям нашим вдасться підняти Україну і вони стануть господарями у своїй хаті. Бо повірте, дуже обидно, коли бачиш, як українці у Європі виконують найважчу чорнову роботу, як їм за неї платять в два, а то й в три рази менше, як своїм. Але у рідній країні вони і того заробити не можуть. Зате у доморощених скоробагачків статки, мов на дріжджах ростуть. І ні людей, ні Бога, ні влади наші



страшною назвою — розсіяний склероз. Навпаки, вона прогресувала і невдовзі хлопець опинився в інвалідному візку.

— Одного я вже з'їздив, — з усмішкою каже Олександр, — Це вже моя друга машина.

В присутнього при нашій розмові Володимира Васильовича при цих синових словах по щоді збігає сльоза, а Катерина Арсенівна відставляє відро, яке старанно відчищала, і підходить до гурту.

— З цими візками — ціла історія. Та ви ж знаєте, — звертається до мене.

Так, я знаю, бо чула її при першій зустрічі з Сашком. Справа в тому, що візки вітчизняного виробництва не підходять йому, бо влаштовані так, що на них не тримаються ноги — їх у Сашковому випадку треба прив'язувати. До того ж пересування на такому візку потребує здорових рук. А хлопцю відмовили служити не тільки ноги, а й ліва рука. Тому потрібний візок зі спеціальним електроприводом. Купити його можна було і в Україні, але за дуже великі гроші, яких, в родині, звісно, не було.

Обидва імпортовані візки придбали для Олександра брат і сестри. На той час Василь і Людмила працювали у Чехії. Спочатку поїхав Василь, йому пощастило, знайшов постійну роботу в Празі, допоміг влаштуватися і

те, цей візок доволі громіздкий, але я вільно заїжджав на нього у трамвай. Для цього там є спеціальний пристрій, а водій, коли бачить на зупинці інваліда на візку, виходить назовні, опускає його і візок легко заковчується в середину. При виході все повторюється. Пасажири зберігають спокій, ніхто не нарікає. Довелося мені їздити і в метро, причому теж без жодних проблем. В місті багато зручних пандусів, отож потрапити в магазин, аптеку, кінотеатр, дуже просто, так само як переїхати на інший бік вулиці. А у житлових багатоповерхових будинках легко скористатися вантажним ліфтом.

Прага — чудове місто. Я вже майже досконало вивчив його центр. Дуже мальовничі старовинні мости, костели. Незабутні враження справила на мене прогулянка по Влтаві. Для інвалідів безплатний вхід на всі масові заходи, проїзд теж, як і медичне обслуговування та ліки.

Разом з Василем Олександр торік побував і в Німеччині. Почувши про це, не можу приховати ані подиву, ані захоплення мужністю, жагою пізнання світу, унікальністю цієї людини. От уже й справді, до лінощів тілесних призводять лінощі душі, а в Сашка вони абсолютно відсутні. Вгадавши хід моїх думок, він усміхається:

— Багато хто з тих, що мають здорові руки-ноги, просто не

— Я, коли він у дорозі, дуже непокоюся. Бо і з людьми здоровими всяке трапляється, а Сашко і в переносному, і у буквальному розумінні прив'язаний до візка. Правда, в Європі і дороги не такі, як у нас, і увага до тих, хто має обмежені життєві можливості, інша. Я власними очима все це бачила, коли гостювала у дітей у Празі.

Від поїздки до поїздки Олександр живе спогадами. Любить згадувати Дрезден.

— Під вітром шумлять дерева, а я прикрию очі і чую шелест дрезденських фонтанів, від яких було важко від'їхати. Їх барви і лагідний гомін заспокоюють, душу наче шовком огортають. Зовсім інші враження залишилися від мотофестивалю «Харлі Девідсон», в якому взяли участь мотоциклісти з 77 країн світу, навіть з Мексики і Саудівської Аравії. Були і жінки, причому різного віку, в усякому разі мені показали семидесятирічну бабусю, яка хвацько осідлала потужну двоколісну машину. По-доброму позаздрил цим людям, пожалкував, що ніколи не почую шуму вітру у вухах від швидкісної їзди. Та куди моєму тарантасу, — любовно поплескав здоровою рукою по підлокітнику візка, — до мотоцикла.

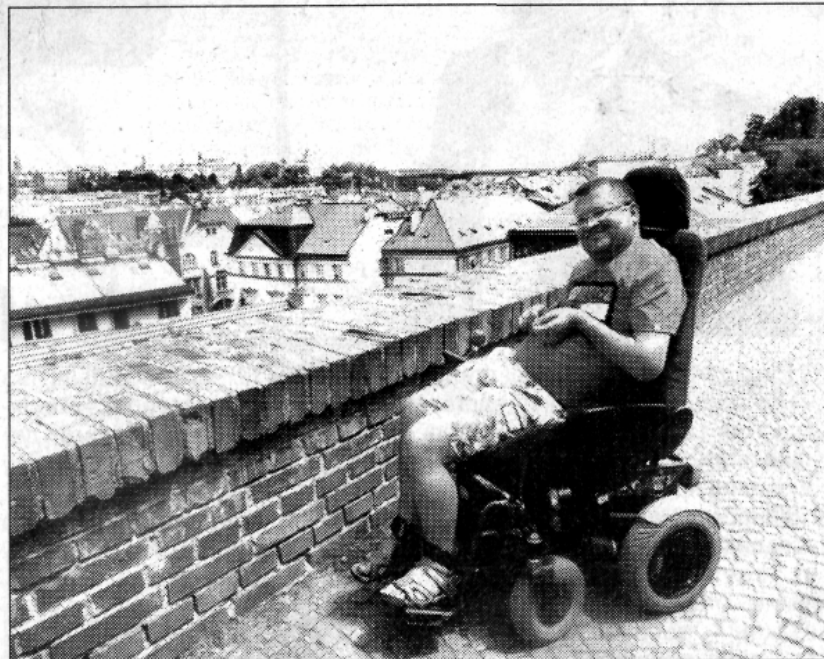
Знаходить Олександр для себе заняття і дома. В нього багато друзів, досить йому з'явитися в центрі села, його одразу оточують односельчани, з ним цікаво поспілкуватися і молодим, і дорослим. Бо він виявляє невідомий інтерес до їхнього життя, може дати корисну пораду, вміє підбадьорити. Як я уже згадувала у розповіді про Руслану Мельник, теж візочницю з інвалідністю першої групи, як і Сашко, він час від часу навідується до неї, хоч це і не близький шлях — вони проживають у різних кінцях села.

Не впадає Олександр Мельник у песимізм і в холодну пору року, особливо в осінню слякоть. Коли немає жодної можливості скористатися послугами

ючий голос. Власне, сам у хаті Сашко майже ніколи не буває. Володимир Васильович через слабе здоров'я нікуди надовго

мільйонери не бояться. А чого їм влади боятися, коли вони самі влада.

Але Сашкова вдача така, що



не відлучається, а Катерина Арсенівна встигає всюди: і господарству дати лад, по чорниці та гриби у ліс збігати і подбати про те, щоб було що на стіл поставити. Правда, їй у всьому допомагають дочка Тетяна із зятем Анатолієм, хоч і живуть окремо, збудувавши власну оселю, але дня такого нема, щоб хтось з них до батьків, і не так до батьків, як до брата, не навідався. Катерина Арсенівна дуже потребує допомоги дужих чоловічих рук, особливо вранці, коли треба Сашка, а він, як я уже зауважувала, доволі кремезної статури, у візок посадити. Доводиться і з Тетяною це робити, або з Романом, як він на вихідні в Польське приїжджає. Роман — це син Світлани, ще однієї дочки Володимира і Катерини Мельників, яка проживає у Костополю, а на заробітки їздить у Петербург. Роман же щойно закінчив Національний університет водного господарства і природокористування, влаштувався на роботу в обласному центрі. Хлопець з власної ініціативи вирішив зменшити наванта-

довго зосереджуватися на негативі він не може. Щойно були у гніві нахмурені брови, а вже, дивись, усміхається, очі сяють радістю. Недаремно односельчани кажуть, що біля нього і дихається легше, і віри у добро у серці більшає.

Я не полінувалася і знайшла у підшивці «Надслучанського вісника» за 2013 рік свою першу розповідь про Олександра Мельника. Перечитала її і зрозуміла, що для закінчення нинішньої публікації уже не знайду кращих і влучніших слів, як у тій, першій. Отож, хай дарує мені читач, вирішила повторити її у завершальному абзаці теперішньої розмови, намагаючись збагнути, з якою метою Бог послав його на землю, думаючи про той великий, непосильний для багатьох дужих і здорових людей подвиг, що його Олександр Мельник звершує щодня, про ту любов, яка живить його чисту, світлу, відкриту душу і дає силу перемагати біль і неміч ураженого тяжкою хворобою тіла.

Надія ЯРМОЛЮК.